

GRUNOPOST

Verenigingsblad van de
Philatelisten Vereniging
Groningen

Emmastraat 5, 9722 EW Groninger

55e jaargang - nr 2 – maart/april 2020

Postzegel- en Muntveilingen

- Een betrouwbare taxatie van uw verzameling?
- Een hoge opbrengst via een internationale veiling?
- Een gedegen en correcte afwikkeling van uw levenswerk?

Laat **Rietdijk** uw partner zijn!

In **april** en **november** telkens een grote postzegelveiling en in **juni** en **december** telkens een grote muntenveiling.

Wij zijn doorlopend op zoek naar **postzegels** en **munten**!

Voor **grote** inzendingen komen wij graag naar u toe!

Bel: **070-364 79 57**

of mail: **info@rietdijkveilingen.nl**

Adres Noordeinde 41 (schuin t.o. paleis)
2514 GC 's-Gravenhage

Telefoon **070-364 79 57** (postzegelveiling)

070-364 78 31 (muntenveiling)

Fax 070-363 28 93

Internet www.rietdijkveilingen.nl

E-mail info@rietdijkveilingen.nl

GRUNOPOST

Verenigingsblad van de Philatelisten Vereniging Groningen

Redactie : J.P.A. Tolsma, G.D. v. d. Molen, D.R. v.d. Heide

Opmaak: G.D. v. d. Molen

e-mail: po1ls4@kpnmail.nl

VERSCHIJNT VIJF MAAL PER JAAR

CENTRUM PHILATELISTEN VERENIGING GRONINGEN

Emmastraat 5, 9722 EW Groningen

Tel. 050 - 525 96 10

Geopend elke woensdag van 10.00 - 16.00 uur

en op zaterdag van 10.00 -12.30 uur

Website: [www. philatelist.nl](http://www.philatelist.nl)

ISSN: 2211-0925

Contributie: Phil. Ver. Groningen, afd. contributie,
rekening nr.: **NL98INGB0004491102**

Ledenadministratie: J.B. Steur, J. Ellenbergerstraat 14,
9746 AJ Groningen, tel. 050 - 5772457

^e
55 jaargang - nr 2 - oplage 335 – maart/april 2020

Inhoudsopgave:

- blz. 4: Agenda ledenavond 23 maart 2020
- blz. 5: Van de redactie
- blz. 6: Belangrijke mededeling
- blz. 6: Veiling op 25 april a.s.
- Blz. 6: Activiteiten in de regio
- blz. 7: Jaarverslag 2019
- blz. 11: Nieuwjaarsbijeenkomst op 4 januari
- blz. 13: Een leuke vondst
- blz. 17: (Pers)brieven-, vracht- en courantenvervoer per autobus in de provincie Drenthe tussen 1950 en ongeveer 1982 (vervolg):
- blz. 23: Zo voelt verliezen
- blz. 26: Luchtvaarten met een heteluchtballon

De ledenavond van maart zal worden gehouden op MAANDAG 23 maart 2020 in het gebouw van de BSV Selwerd aan de Elzenlaan 72 te Groningen. De vergadering begint om 20.00 uur.

Van 19.00 tot 20.00 uur is er gelegenheid om te ruilen en kunt u de kavels van de kleine veiling inkijken.

AGENDA

1. Opening
2. Notulen van de ledenavond van 24 februari 2020
3. Ingekomen stukken
4. Mededelingen
5. Jaarverslag 2019
6. Rekening en verantwoording van het financiële beleid 2019
7. Verslag van de kascommissie
8. Benoeming kascommissie
9. Bestuursverkiezing
10. Aanmelding nieuwe leden
11. Filatelistische nieuwtjes
12. Kleine veiling, deze keer ook met beter materiaal
13. Lezing, post uit de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding
13. Rondvraag
14. Verloting

Toelichting op agendapunt 9:

Aan de beurt van aftreden zijn de heren Bé Buring en Gerrit Visser. Zij stellen zich herkiesbaar.

Mochten leden tegenkandidaten willen voorstellen, dan kan dat door een schriftelijke voordracht die door min. 10 leden is ondertekend, minimaal één week voor de jaarvergadering, in te dienen bij het bestuur.

Toelichting op agendapunt 12:

Neem gerust een goed gevulde portemonnee mee. Op deze kleine veiling zal ook een aantal kwalitatief betere losse nummers worden aangeboden.

N.B. De ledenavond van april vervalt, zie pagina 6.

Van de redactie

Op verenigingsterrein wacht ons in maart de jaarvergadering waarin de bestuursleden verantwoording afleggen over het gevoerde beleid in 2019. Het is ook het moment even stil te staan bij de trends die we binnen onze hobby waarnemen. Het afgelopen jaar is vooral opmerkelijk door het grote aantal leden dat hun verzameling is komen inleveren voor de verkoop via de veiling.

Hier wordt de leeftijdsopbouw van onze leden goed zichtbaar. Veel verzamelaars zijn in de jaren 70 begonnen met hun verzameling en zijn nu, vijftig jaar later, op een zodanige leeftijd gekomen dat ze besluiten er mee te stoppen. Dat heeft natuurlijk ook alles te maken met het feit dat Nederland verzamelen door de overvloed aan uitgiften veel te duur is geworden. Tegelijkertijd wordt er bijna geen met zegels gefrankeerde post meer verzonden. Vond men vroeger in de bus nog wel eens een envelop met leuke zegels, dat is nu vrijwel onmogelijk.

Wie nu Nederland verzamelt kan alleen nog postfrisse zegels kopen. Als hij/zij ze gestempeld wil hebben moet er een brief aan het eigen adres worden gestuurd. Dat is natuurlijk nooit de bedoeling van het verzamelen geweest. Voor de uitgiften van andere landen geldt dat trouwens net zo. Neem daarbij het vrijwel volledige gebrek aan interesse bij de jeugd voor de filatelie, dan wordt duidelijk dat de toekomst er donker uit ziet.

Het is niet voor te stellen dat onze vereniging in de jaren 80 nog 6 jeugdafdelingen had met ruim 200 jonge enthousiaste verzamelaars. Slechts een enkele is daarvan overgebleven (en zit nu in het bestuur).

Gelukkig kent de filatelie naast het verzamelen van landen genoeg andere takken van sport die voor de liefhebber wel interessant blijven: ik noem de thematische filatelie, de post-historie en de plaatfouten. Laten we hopen dat velen van u daaraan nog vele jaren plezier mogen beleven.

Tenslotte een zakelijke mededeling: Na 25 jaar in de redactie van de Grunopost te hebben gezeten, vind ik het verstandig mijn taak als redactielid af te sluiten. Er zijn goede redacteuren beschikbaar en ingewerkt zodat ik met een gerust hart een stapje terug kan doen. Als ik een interessant onderwerp tegen kom zal ik wel weer achter de pc kruipen voor een artikel maar ik wil me niet meer binden aan deadlines. Ik hoop dat u een beetje plezier hebt beleefd aan mijn pennenvruchten.

Namens de redactie

John Tolsma

Belangrijke mededeling

De ledenavond in april gaat niet door.

Op 13 april is het tweede paasdag. Op 20 april is de vergaderruimte niet beschikbaar aangezien er die avond een andere vereniging vergadert.

Op 27 april is het koningsdag.

Veiling op 25 april a.s.

Op zaterdag 25 april wordt er weer een veiling gehouden in de achterzaal van het centrum aan de Emmastraat. Op deze veiling worden losse nummers, albums, stockboeken en dozen te koop aangeboden.

Bezichtiging van de kavels is mogelijk op

**woensdag 22 april van 10.00 – 15.00 uur
en op dag van de veiling van 10 - 13.15 uur.**

De veiling begint om 13.30 uur.

De niet verkochte kavels kunt u nog kopen op woensdag 29 april vanaf 12.30 uur. De inzet wordt dan met één bod verhoogd.

Activiteiten in de regio

14 mrt. 09.30–15.00 u **Winschoten**, Speeltuigebouw Bovenburen,
Tromplaan 86, ruilbeurs

21 mrt. 09.30-14.30 u **Heerenveen**, Dorpshuis Rottum, Binnendijk 22

28 mrt. 08.00-14.00 u **Jengum**, Dorfgemeinschaftshaus, Hofstrasse 2

28 mrt. 09.30-15.00 u **Hoogeveen**, Goede Herderkerk, Middenweg 14

28 mrt. 10.00-15.00 u **Steenwijk**, Zalencentrum De Meenthe,
Stationsplein 1, entree € 1,00

Jaarverslag 2019

Ledenadministratie

In 2019 heeft Jan Bennes Steur de ledenadministratie verder uitgewerkt.

Er moet maandelijks een update van de mutaties verstuurd worden naar de ledenadministratie van het maandblad Filatelie. Ook wordt er een aantal weken voor het verschijnen van de Grunopost een compleet bijgewerkt overzicht van de ledenadministratie verstuurd naar de redactie van de Grunopost.

Per 1 januari 2020 hebben we de balans voor 2019 opgemaakt.

We hebben afscheid moeten nemen van in totaal 36 leden. Daar stonden 16 nieuwe leden tegenover. Dat waren 8 nieuwe leden meer dan in 2018.

De teller staat nu op 346 leden. We kunnen stellen dat de daling van de afgelopen jaren zich ook afgelopen jaar heeft doorgezet, zij het in iets mindere mate dan in 2018.

Bestuur

In 2019 is de samenstelling van het bestuur ongewijzigd gebleven. Jaap Kramer, Ernst Flentge en Hans Reus traden reglementair af per 25 maart 2019, maar hadden zich herkiesbaar gesteld voor een nieuwe periode van 3 jaar. Zij zijn herbenoemd door de ledenvergadering.

Ledenavonden

In 2019 waren er 9 ledenavonden in het gebouw van de Buurt- en Speeltuinvereniging Selwerd. De filatelistische lezingen gingen onder andere over ervaringen met Sandd, correspondentie in de Eerste Wereldoorlog, het opzetten van een stempelverzameling en postvluchten naar Indië. Ook waren er presentaties van nieuwe Nederlandse postuitgiften, veilingen, verlotingen en in mei was er de traditionele bingo met filatelistische prijzen.

In maart 2019 vond de Algemene Ledenvergadering plaats waarin rekening en verantwoording over het gevoerde beleid in 2018 werd gepresenteerd.

Op de ledenavond in december werden de jubilarissen gehuldigd en werd de grote kerstverloting gehouden.

Evenementen

Op zaterdag 4 januari 2019 is een nieuwjaarsreceptie gehouden in het centrum. Op 30 december 2019 is in samenwerking met WB evenementen een verzamelbeurs georganiseerd in de sporthal in Hoogkerk.

Bibliotheek

Iedere dinsdagochtend komt de bibliotheekcommissie bij elkaar. Na een kopje koffie aan het werk. Enkele leden gaan tijdschriften uitzoeken, sorteren en inbinden. Anderen zijn bezig met een reparatie van boeken. In de bibliotheek zijn alle boeken langzamerhand voorzien van een nieuw etiket. Deze staan in een nieuw databestand. Het blijkt dat er ongewild dubbele exemplaren waren. Deze worden in de winkel gezet voor de liefhebber. Ook de catalogi zijn aangepakt. Land bij land en thema bij thema. Dubbele exemplaren gaan eruit. Via bevriende organisaties en personen hebben we mooie aanvullingen weten te verkrijgen. Er is in verhouding veel Duitse literatuur, dus we kijken vooral naar andere verzamelgebieden.

De bibliotheek groeit daarmee wel en de ruimte is beperkt. Daarom zijn we ons steeds meer aan het richten op digitale opslag van boeken. Zo is er veel Nederlandstalige literatuur over Chinese filatelie, bladen van collega verenigingen, de complete literatuur van de vereniging ZWP (Zuid west Pacific) en nog meer.

We proberen onze bibliotheek steeds gebruiksvriendelijker en toegankelijker. Te maken

De bibliotheekcommissie bestaat uit: Janneke Volckmann, Hans Verberne, Gerard van den Broek, Andries Tiessinga en Ernst Flentge.

Service

De afdeling Service heeft wederom goed gedraaid in 2019. We zijn dan ook zeer tevreden. In vergelijking met de jaren '80-'90 is er heel veel veranderd. Toen werd veel omzet gedraaid door de verkoop van nieuwe uitgaven van Nederland, Overzee en van vele andere landen en motieven. Ook werden veel albums, supplementen en catalogi verkocht.

Nu halen we een groot deel van de omzet uit de in- en verkoop van verzamelingen. Leden die geregeld ons centrum bezoeken weten dat er voor weinig geld soms prachtige collecties te koop zijn. Daarnaast wordt er ook veel via de veilingen verkocht.

Dankzij de grote ruil- en veilingzaal in ons centrum kunnen we het aangeboden materiaal goed presenteren.

De afdeling Service wordt bemand door Ad Weening, Hans Reus, Klaas Gibcus en Jaap Kramer.

Veiling

In het afgelopen jaar zijn er een aantal veilingen gehouden in het verenigingsgebouw aan de Emmastraat in de maanden maart, augustus, oktober en december. Deze veilingen werden gemiddeld bezocht door 15 leden, die over het algemeen allemaal met een of meer kavels naar huis gingen.

Het aantal onverkochte kavels was gemiddeld 45 %, iets minder dan op landelijke veilingen.

De kavels uit de jaren 1960 tot 2000 van vele landen gingen over het algemeen retour.

Het team dat de veilingen verzorgde bestond uit de volgende leden:

Trudy Berends, Hielke en Gerrit van der Molen, Hans Reus en Ad Weening.

Verder waren er nog vrijwilligers die ons op de veilingdagen bijstonden.

We willen het komende jaar het aantal veilingen continueren met een mix van losse nummers, albums, stockboeken en dozen.

Verder gaan we door met de kleine veilingen die op de verenigingsavonden worden gehouden, waar geen provisie wordt berekend.

Rondzending

De afdeling rondzendverkeer bestond in 2019 uit 2 rondzendcommissarissen en 10 sectiehoofden. De rondzendcommissarissen zorgden voor registratie en afrekening van de ingezonden boekjes, alsmede voor het samenstellen van de maandelijks rondzendingen. Op grond van het aantal ingezonden boekjes lukte dit naar volle tevredenheid. Wel wordt opgemerkt dat er voor bepaalde gebieden nauwelijks belangstelling bestaat. Gezien het geringe aantal ingeleverde boekjes Scandinavië en Zwitserland lukte het niet om elke maand een rondzending van deze gebieden te verzorgen en werd pas een zending samengesteld als er boekjes waren. Voor de gespecialiseerde rondzending Duitsland was dit nauwelijks een probleem. Er kon vrijwel elke 2 maanden een rondzending gemaakt worden.

Tijdens het verslagjaar kregen de postzegelverenigingen Veendam en Meppel op hun verzoek elk 2 x een rondzending van onze vereniging. De resultaten waren zodanig dat aan continuering wordt gedacht, zolang het aantal ingezonden boekjes dit toelaat.

Tot slot worden alle medewerkers van het rondzendverkeer bedankt voor hun inzet, alsmede mevrouw Berends en de heer Pilon voor hun assistentie van de sectiehoofden bij de circulatie van de rondzendingen.

Plaatfouten

Behalve in de zomermaanden kwam een aantal fanatieke leden één keer per maand bij elkaar op de zaterdagmiddag. Er werd driftig geruild en menige plaatfout wisselde van eigenaar. Naast het ruilen werd er structureel onderzoek gedaan naar zegels. Als basis diende vaak de grote partij complete vellen die de vereniging ter beschikking stelde voor onderzoek. Daarnaast zijn op het internet grote hoeveelheden scans van vellen te raadplegen. Via de beamer in onze zaal konden we zo deze vellen projecteren op de wand en vergelijken met onze (nieuwe?) fouten. Deze fouten gaan via onze leden weer naar de landelijke vereniging de Plaatfout. Vanuit deze vereniging is er in toenemende mate interesse in de resultaten van ons werk.

De studiegroep bestaat in 2020 alweer 30 jaar en draagt zo bij aan onze prachtige hobby.

Ernst Flentge, coördinator van de Studiegroep

Grunopost

Ons verenigingsblad verscheen in 2019 vijf keer. In het blad staat het verenigingsnieuws, de agenda's van de ledenavonden en de aankondigingen van evenementen. Ook zijn er vele geïllustreerde artikelen verschenen over diverse (filatelistische) onderwerpen.

Overzicht functionarissen

service	J.H. Kramer, A. Weening, N.H.J. Gibcus
rondzending	H.R. Reus, mw. O.J. Volckmann-Georgius
veiling	H.R. Reus, A. Weening, mw. T.M. Berends, G.D. van der Molen, H. van der Molen
ledenadministratie	J.B. Steur
bibliotheek	E.W. Flentge
huishoudelijke zaken	M. Wertien
Grunopost redactie	J.P.A. Tolsma, G.D. van der Molen, D. van der Heide
Grunopost opmaak plaatfouten	G.D. van der Molen E.W. Flentge

Groningen, februari 2020

Gerrit Visser, secretaris

Nieuwjaarsbijeenkomst op 4 januari

Op zaterdag 4 januari werd traditiegetrouw weer de nieuwjaarsbijeenkomst gehouden in het centrum aan de Emmastraat. De aanwezigen werden hartelijk welkom geheten door onze voorzitter Ernst Flentge. Hij noemde een aantal gebeurtenissen die in het afgelopen jaar plaats vonden en gaf een toelichting op enkele plannen van het bestuur voor dit jaar. Over belangstelling voor deze bijeenkomst had hij niet te klagen.

Kennelijk hadden de leden rond kerst en oud en nieuw lang genoeg thuis gezeten want ruim tien procent van onze leden was aanwezig. Onder het genot van een drankje en een hapje werden de beste wensen en “filatelistische nieuwtjes” uitgewisseld.

We kunnen terugzien op een gezellige bijeenkomst en een goede start van het jaar 2020.

Onderstaand een kleine impressie van de “feestvierders”.

John Tolsma kijkt toe hoe Ad Weening de frisdrank inschenkt

In afwachting van wat er komen gaat

Vinologen?

Aandachtige luisteraars naar de woorden van Ernst Flentge

Een leuke vondst

Bij de viering van het honderdjarig bestaan van onze vereniging werd bij de tentoonstelling in Roden een catalogus uitgegeven onder redactie van de toenmalige secretaris John Tolsma.

Als voorwoord staat hierin vermeld:

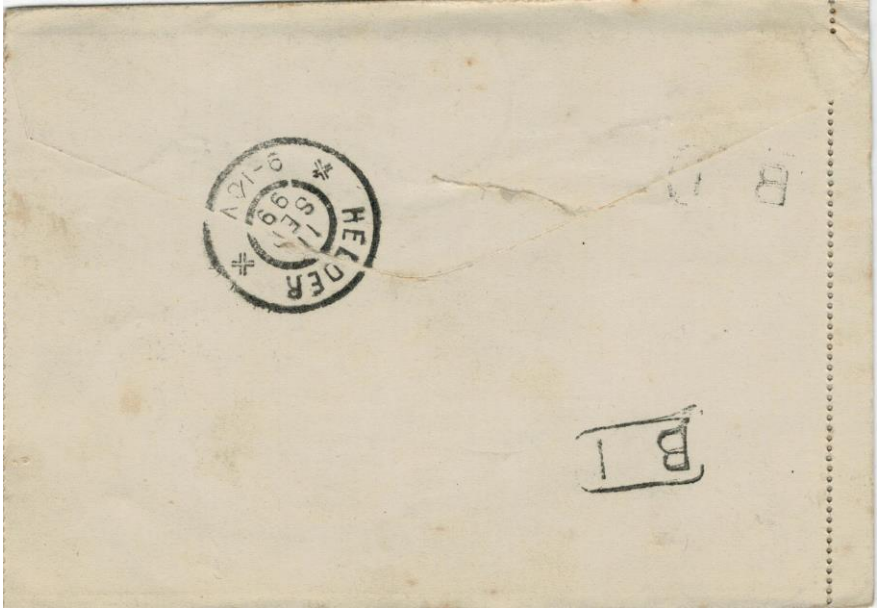
“Tijdens de Eerste Wereldoorlog waren in het neutrale Nederland krijgsgevangenen van verschillende nationaliteiten geïnterneerd. Zo ook in Groningen waar een groot aantal Britse matrozen dat gevlucht was bij het beleg van Antwerpen, werd ondergebracht in een barakkenkamp, het zg. Engelse Kamp. Commandant van dit kamp was de kapitein Ente van Gils, afkomstig uit Breda

en verwoed filatelist. Hij ontmoette bij toeval de Groninger Coenraad Meijer. Tijdens deze ontmoeting gaf de kapitein een ordonnans opdracht een pakket te posten waar postzegels in zaten. Meijer reageerde direct dat hij ook postzegels verzamelde. Samen besloten ze te proberen een filatelistenvereniging op te richten. Er werden 40 uitnodigingen verstuurd voor een oprichtingsvergadering waaraan 9 personen gehoor gaven, terwijl 8 anderen hun instemming bevestigden. Zo ging de vereniging op 16 september 1915 van start met 17 leden. De vereniging werd meteen lid van de Bond van Philatelistenverenigingen en sloot een abonnement af bij het Philatelistisch Maandblad dat in 1922 opging in het Nederlands Maandblad voor Filatelie.”

Toen ik onlangs een pakje postwaardestukken en enveloppen kocht viel mij de adressering en de datering op één van de poststukken direct op. De geadresseerde is namelijk luitenant J.H. Ente van Gils die zeventien jaar later onze vereniging zou oprichten. En als nog blijkt dat de afzender een verwoed postzegelverzamelaar is, dan vallen de puzzelstukjes op hun plaats. Natuurlijk is de ware filatelist direct de datum en het stempel opgevallen: 9-9-99. Dat maakt deze “Kartenbrief” in dubbel opzicht de moeite waard. Onderstaand ziet u de voor- en achterkant van de envelop en de inhoud van het schrijven.

Adreszide van de “Kartenbrief”

Achterzijde van de "Kartenbrief" met aankomststempel Helder

De vrije vertaling van de brief luidt:

Giessen am Lahn, 9-9-99

Geachte heer luitenant,

Ik denk dat u mijn laatste brief ontvangen hebt en ik zend u nog 3 zegels waaronder de 2 zegels van 2 Kreuzer die u gevraagd had. De 2 Kreuzer N.P.B. heb ik voor 1 mark gekocht en ik heb u al verteld dat deze aan de linkerkant ingescheurd is.

Ik mis nog van Nederland de volgende zegels en ik vraag u of u mij die kunt toezenden.

1852, de 15 cent

1864, de 5 en de 15 cent

1867, 15, 20, 25 en 50 cent

1869, de krantzegels van een ½, 1, 1, 1½, 2 en 2 ½

1870, portzegels 5 cent

1881 - 87, 12½, 15, 25 cent en 1 gulden

1891 - 92, 22½ cent blauwgroen, 50 cent geelbruin, 1 en 2,50 gulden

1894, de 1 en de 5 gulden

1894 - 95, porto, 12½, 15, 20, 25 cent en 1 gulden.

Ik vraag u mij zo mogelijk de hoogste waarden toe te zenden omdat ik u de meeste zegels in de waarden van 1 mark tot 5 mark heb gestuurd.

A.u.b. graag alleen schone en onbeschadigde zegels.

Ondertussen heb ik de volgende zegels verkregen die voor u klaar liggen:

Thurn und Taxis, nr, 7, 8a en b, 18, 19, 30, 31, 39a en b en 40a en b.

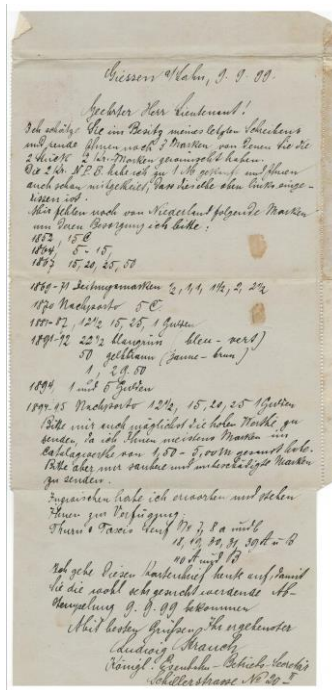
Ik stuur deze kaartenbrief vandaag zodat u de veel gezochte afstempeling 9.9.99 kunt krijgen.

Met de beste groeten en hoogachting,

Ludwig Strauch

Koninklijke Spoorweg bedrijfssecretaris.

Schillerstrasse no 20-2.

De binnenzijde van de brief

Het poststuk is niet meer in mijn bezit maar bevindt zich nu in het archief van onze vereniging. Daar hoort het volgens mij thuis.

Gerrit van der Molen

(Pers)brieven-, vracht- en courantenvervoer per autobus in de provincie Drenthe tussen 1950 en ongeveer 1982 (vervolg):

In de provincie Drenthe hielden na de Tweede Wereldoorlog vier busmaatschappijen zich actief bezig met persbrief-, vracht- en/of courantenvervoer:

- 1: N.V. D.A.B.O. (Drentse Automobielen Onderneming) gevestigd in Meppel
- 2: E.D.S. (Eerste Drentse Stoomtrammaatschappij), gevestigd te Meppel.
- 3: N.V. D.V.M. (Drentse Vervoer Maatschappij), al snel gefuseerd met D.A.B.O. en E.D.S. Later ook gefuseerd met de F.R.A.M. De NV D.V.M. heeft samen met FRAM en GADO pers- en bagagezegels gebruikt.
- 4: De Vervoermaatschappij Noord-Westhoek (NWH), gevestigd in Zwartsluis, met een rit op het Drentse Meppel en Coevorden, via Dedemsvaart (en verder in de Kop van Overijssel).

Een stukje historie:

De D.A.B.O. en de Noord-Westhoek hadden vanaf 1945 beide Lambertus Lambers Jzn. (overleden in 1953) als directeur. De DABO verzorgde de buslijnen ten westen van de lijn Groningen-Assen-Meppel.

De E.D.S. verzorgde de buslijnen te oosten van de lijn Groningen-Assen-Meppel en was eerst een grote concurrent van de D.A.B.O., maar in 1952 gingen beide maatschappijen samenwerken en werd de NWH losgemaakt van de D.A.B.O., om daarna zelfstandig verder te gaan.

Vanaf juli 1956 ging de combinatie verder onder de naam DABO-EDS. Op 6 juni 1963 werd de N.V. D.V.M. opgericht als volledige fusie van DABO en EDS.

- 1) Van het pers- of krantenvervoer van de D.A.B.O. is weinig bekend, maar het heeft wel plaatsgevonden. Er werd sinds 1951 een zegel van 15 cent gebruikt, maar ik heb het zegel tot nu toe nooit gezien.
- 2) Ook van het vervoer door de E.D.S. is weinig bekend. Tussen eind 1960 en 1964 werd een pers zegel van 25 cent (zwarte druk op roze papier) gebruikt, maar ook dit zegel heb ik nog nooit gezien.
- 3) De D.V.M. heeft vanaf 1963 perszegels van 25 cent gebruikt (met v/h N.V. D.A.B.O. - N.V. E.D.S. onder D.V.M. Eerst zwart op donkerroze (afbeelding 1), en in 1966 zwart op lichtroze (afbeelding 2). De zegels zaten in boekjes van 25 stuks.

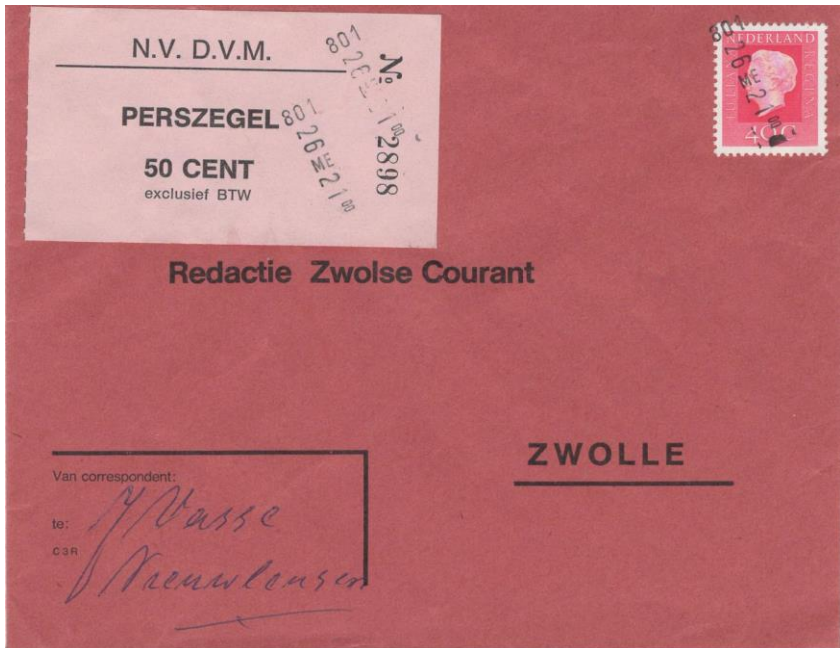

afb. 1: 25 cent op donkerroze papier

afb. 2: 4 april 1966, op lichtroze papier, groter formaat zegel.

Vanaf 1971 werd het tarief 40 cent en vanaf 1975 50 cent (afbeelding 3), nu met alleen de vermelding N.V. D.V.M.

Afb. 3: zonder vermelding van DABO en/of EDS

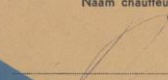

In 1979 steeg het tarief naar 1 gulden (afbeelding 4, zwart op geel papier).

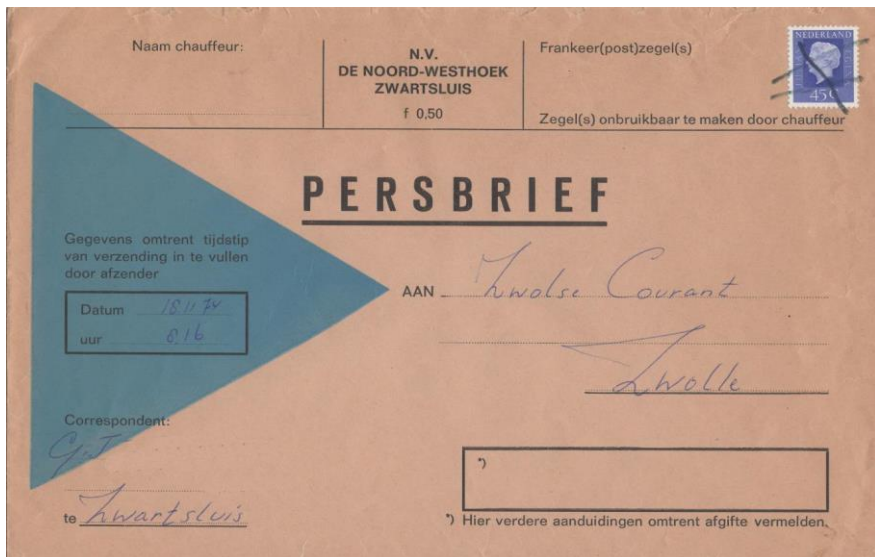
afb. 4: 1979

Voor pakjes/bagage hanteerde de D.V.M. andere tarieven. Samen met FRAM en GADO werd vanaf 1979 t/m 5 kg vracht fl. 2,50 in rekening gebracht (zie afb. 14 bij de GADO) en fl. 5,- voor bagage van 5 t/m 15 kg. In 1979 was het tarief voor het krantenvervoer fl. 0,95 t/m 5 kg; fl. 1,25 t/m 10 kg; fl. 1,60 t/m 15 kg en fl. 1,85 t/m 20 kg. In 1982 was het tarief t/m 5 kg gestegen naar fl. 1,10 en van 5 t/m 10 kg naar fl. 2,30 (zie afb. 15 bij de GADO).

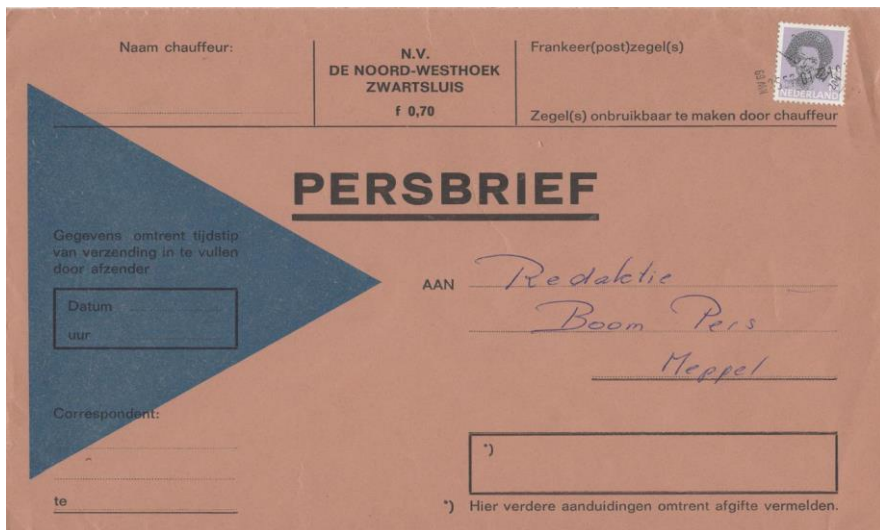
- 4) Van de Noord-Westhoek is bekend dat ze persbrieven vervoerde vanaf 1950. De vervoerskosten bedroegen toen 10 cent en vanaf ongeveer 1955 werd dit 25 cent. Toen de NWH weer zelfstandig werd (vanaf de oprichting van de DVM in 1963) ging men voorgedrukte enveloppen gebruiken. Op zo'n envelop stond altijd het vervoertarief, het woord "PERSBRIEF" en een blauwe driehoek (voor verzenddatum en tijd), zie afbeelding 5-7)

Naam chauffeur: 	N.V. „DE NOORD-WESTHOEK“ ZWARTSLUIS f 0,20	Frankeer(post)zegel(s) Zegel(s) onbruikbaar te maken door chauffeur
<h1>PERSBRIEF</h1>		
Gegevens omtrent tijdstip van verzending in te vullen door afzender	AAN <u>Redactie Moppeler Krant</u> <u>Boom Pers</u> <u>Meppe!</u>	
Datum <u>6 mei</u> uur <u>9.00</u>		
Correspondent: <u>P. van der Meulen</u> <u>W. van der Meulen</u> te <u>Zwartsluis</u>	*) deze brief mag postvrij worden afgegeven - het bedrag is al betaald in ontvangst <u>W. van der Meulen</u> <u>Meppe!</u>	
*) Hier verdere aanduidingen omtrent afgifte vermelden.		

afb. 5: 20 cent; 6 mei 1966 (tarief)

afb. 6: 50 cent; 18-11-1974

afb. 7: 70 cent; 25 januari 1982

Voor het bagagevervoer en krantenpakketten werden wel zegels gebruikt. Roze voor de vaste klanten (met korting) en blauwe voor gewone klanten. Tot 2 kg fl. 1,20 en daarna per 5 kg (tot 15 kg) steeds fl. 1,20 meer. In 1979 zijn de roze zegels vervangen door (rol)zegels met een rood netwerk (rollen van 100) Zie afbeelding 8.

afb. 8

Hier eindigt het verhaal over de pers-, bagage- en krantenzegels in de provincie Drenthe, voor zover ze bij mij bekend zijn en/of in mijn verzameling zitten. Aanvullende gegevens zijn dan ook van harte welkom.

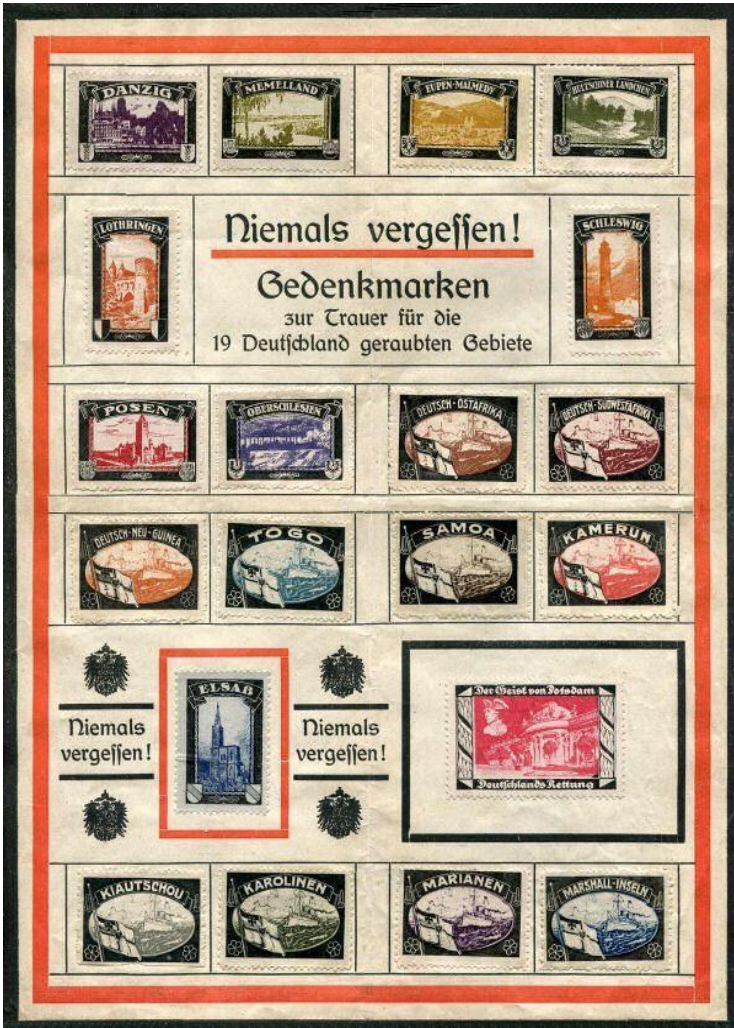
geraadpleegde literatuur:

- * Brieven, vervoerd per autobus; door H. van der Made (in Na Post Tijd, een uitgave in 1971 van De Nederlandse Vereniging van Poststukken en Poststempelverzamelaars, blz. 131 t/m 140).
- * Posthistorische Studies XI, 1987: Het persbrieven, couranten en pakjes vervoer per autobus en nige tramwegmaatschappijen, door J.A.C. van Rijswijk (†) en R.M.S.B.A. Gloudie - van Rijswijk.
- * De website <https://langs-de-wegen-d.jimdo.com/> waarin veel foto's en beschrijvingen van bus-bedrijven staan

Douwe van der Heide (drvdh@home.nl)

Zo voelt verliezen.....

Op verschillende sites als Marktplaats en Catawiki verschenen de laatste maanden afbeeldingen van het onderstaande blok. Het zijn geen postzegels maar cinderella's die echter gebaseerd zijn op bestaande zegels. Daarover straks meer.

De tekst van het blok bestaat vooral uit de woorden: Niemals vergessen! (Nooit vergeten!) en daaronder Gedenkmarken zur Trauer für die 19 Deutschland geraubten Gebiete (Herdenkingszegels uit droefheid over de 19 van Duitsland geroofde gebieden).

Wat was er aan de hand?

Duitsland had de door henzelf ontketende Eerste Wereldoorlog verloren na een lange bloedige strijd die miljoenen mensenlevens had gekost. Op 28 juni 1919, precies 5 jaar na de moord op Frans Ferdinand van Oostenrijk in Sarajevo, het startschot van WO I, werd in Versailles het vredesverdrag tussen Duitsland aan de ene kant en de 26 geallieerde en geassocieerde landen aan de andere kant getekend. De details ervan waren al bij de wapenstilstandsvoorwaarden van Compiègne op 11 november 1918 vastgelegd. Het omvatte bijv. het uitleveren van alle zware wapens, alle onderzeeboten en de handelsvloot, het ontruimen van de linker Rijnsoever en de vorming van een neutrale zone op de rechter Rijnsoever. Maar daarnaast werd in het Verdrag van Versailles vastgelegd dat Duitsland de volgende gebieden moest afstaan:

1. Noord-Sleeswijk aan Denemarken
2. Posen en West-Pruisen aan Polen
3. Danzig wordt een onafhankelijke stad
4. Memelland aan Litouwen
5. Oost Opper-Silezië aan Polen
6. Hultschiner landje¹ aan Tsjecho-Slowakije
7. Elzas-Lotharingen aan Frankrijk
8. Eupen en Malmedy aan België
9. Het Saargebied komt onder bestuur van de Volkerenbond en de mijnen daar worden Frans.

Maar dit was nog niet alles. De Duitse gebieden ten westen van de Rijn zouden bezet worden door de geallieerden voor 5, 10 of 15 jaar.

Daarnaast verloor Duitsland alle koloniën zoals

1. Duits Oost Afrika (het huidige Tanganyika, Ruanda en Burundi) aan Engeland en België
2. Togo en Duits Kameroen aan Engeland en Frankrijk
3. Duits Zuidwest Afrika aan Zuid Afrika
4. De Marianen, Carolinen en Marshalleilanden aan Japan
5. Noordoost Nieuw Guinea (en Nauru) aan Australië
6. Samoa aan Nieuw Zeeland

Dit Verdrag van Versailles werd in Duitsland als een zware vernedering beschouwd maar ook Britse diplomaten als de beroemde econoom John Maynard Keynes en de latere premier Harold Wilson noemen de herstelbeta-

lingen een grote misdaad. Zij achten het verdrag onuitvoerbaar en immoreel. De geschiedenis heeft helaas hun gelijk bewezen.

Maar in Duitsland is de woede uiteraard het grootst. Het is niet alleen de nederlaag maar met deze nederlaag is er ook een einde gekomen aan de macht van de adel die Duitsland vanuit talloze kleine vorstendommen eeuwenlang bestuurde tot Bismarck er in slaagde in het midden van de 19e eeuw Duitsland tot een eenheidsstaat van betekenis te maken. In het landsbestuur en het leger bleef de adel tot 1914 een belangrijke plaats innemen en was grootgrondbezit in hun kringen gebruikelijk. Zij zagen in één klap hun bevoorrechte positie ineenstorten. Vandaar de opkomst van allerlei illegale strijdgroepen onder leiding van adellijke figuren in de jaren na 1919.

Men ervoer de geleden verliezen als de roof van wat hen als Duitse natie toekwam. Dat leidde tot merkwaardige uitingen zoals het velletje dat we hier zien. Het bevat 19 herdenkingszegels die afgeleid zijn van de zegels uit de periode vóór 1914 maar zonder waarde aanduiding. De eerste 8 zegels hebben nooit bestaan evenmin als het zegel van Elzas. De zegels van de koloniën lijken echt maar hebben ook niet bestaan. Ze zijn hier bovendien voorzien van de keizerlijke standaard zoals die op de schepen van de Kriegsmarine gevoerd werd. De zegels van Duits Oost Afrika tot en met de Marshall eilanden hebben allemaal een ontwerp dat sterk lijkt op het bekende ontwerp van het keizerlijke jacht `Hohenzollern` dat voor de zegels van de koloniën gebruikt werd maar is toch anders.

Tenslotte de grote afbeelding rechts onderin. Centraal staat de oervader van het Duitse Rijk Frederik de Grote voor zijn paleis. Hem wordt om hulp gesmeekt *Der Geist von Potsdam Deutschlands Rettung!*

In de omranding staat nog de tekst:

Allen Gewalten zum Trotz sich erhalten
Nimmer sich beugen, Kräfte zu zeigen
Rufet die Arme der Götter herbei! G. (een citaat van Goethe)

Vrij vertaald:

Alle geweld met trots weerstaan
nooit buigen om je kracht te tonen
roep om de hulp van de goden.

1. Hultschiner landje: streek rond om de stad Hultschin in Tjechisch Silezië

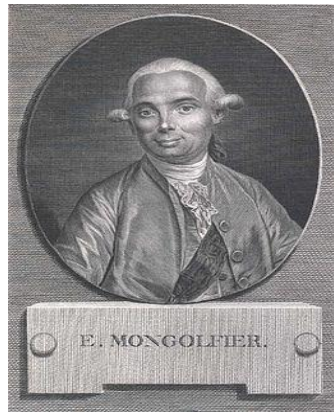
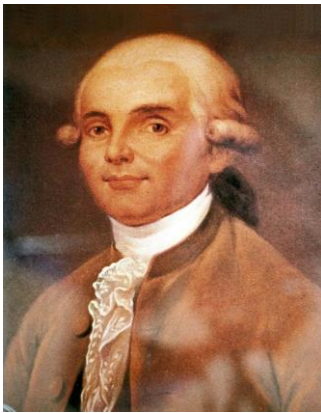
John Tolsma

Luchtvaarten met een heteluchtballon

Al eeuwen leefde bij de mensen de wens om net als de vogels ook te kunnen vliegen. Daarvoor werden diverse manieren bedacht.

Een bruikbare uitvinding bleek de luchtballon. Maar hoe stijgt een ballon op, hoe blijft die in de lucht en hoe kan die weer dalen? Waarmee moet de ballon worden gevuld? Men kwam er vrij snel achter dat het iets moest zijn, lichter dan lucht. Na een aantal experimenten bleek dat gas, verwarmd, lichter was dan lucht en opsteeg. Het kon nog een aanzienlijk gewicht dragen.

Op 4 juni 1783 demonstreerden Joseph en Etiënne Montgolfier voor het samengestroomde publiek de officiële eerste heteluchtballon. De ballon was van doek gemaakt en gevoerd met wit papier. Het papier was bestreken met aluin als brandwerende laag en werd bijeengehouden met ongeveer 2000 knopen.

Jozef en Etiënne Montgolfier

De ballon was onbemand en legde een afstand van 2 km af. Op 19 september daarna lieten de broers de eerste ballon met passagiers opstijgen. De passagiers waren een schaap, een haan en een eend en de ballon steeg op vanuit Versailles. De vaart duurde 8 minuten. De ballon bereikte een hoogte van 500 meter en vloog 3,5 km. Het voorstel om daarna een ballonvaart te maken met een koe, zodat er nog vlees zou zijn als de "machine" te pletter zou vallen, haalde het niet.

Op 21 november 1783 maakten voor het eerst twee mensen een luchtreis, namelijk Jean-François Pilâtre de Rozier en markies François Laurent d'Arlandes. De luchtballon bereikte een hoogte van 90 meter. Na 25 minuten landde de ballon veilig 8 km verderop. Op 1 december 1783 steeg de eerste waterstofballon op. Jacques Charles was de uitvinder en tevens één van de passagiers. Twee jaar later, op 7 januari 1785, staken de Fransman Jean-Pierre Blanchard en de Amerikaan John Jeffries per ballon het Kanaal over. Nicolas-

Blok 200 jaar heteluchtballonvaart

Jacques Conté stelde voor de ballons te gebruiken voor oorlogsdoeleinden en kreeg in 1793 toestemming een instituut op te richten in Meudon waar een luchtmacht eenheid werd opgezet, de Compagnie d'aérostiers. Bij de Slag bij Fleurus in 1794 werd voor het eerst een luchtballon ingezet voor militaire luchtverkenning.

www.alamy.com - RPT3YX

Jean-François Pilâtre de Rozier en markies François Laurent d'Arlandes

In Nederland kon men uiteraard niet achterblijven. Op 19 maart 1784 stond in de Groninger Courant het bericht dat Jan Modderman samen met Gerrit van

Olst in Groningen een ballonvaart had georganiseerd. Vanaf een van de scheepswerven van de gebroeders Modderman werd een zelfgemaakte papieren heteluchtballon met daaraan een vogel in een kooi opgelaten die 15 kilometer verderop in het Drentse Bunne weer landde. Jan Modderman was daarmee de eerste Nederlander die met succes een heteluchtballon liet opstijgen.

Daarna volgde een geslaagde ballonvaart in Amsterdam op 25 maart 1784 langs de Amstel. De experimenten werden herhaald in Leiden en in Leeuwarden. Daar werd de ballon door een troep jongens met stokken aangevallen en geheel gesloopt. Een mislukte ballonvaart op 20 juli 1785 bij de Utrechtse poort leidde tot een rel. De menigte begon met stenen en dakpannen te gooien naar de initiatiefnemer, die in een kroeg een goed heenkomen zocht.

De eerste bemande ballonvaart in Den Haag vond plaats op 12 juli 1785, door Blanchard vanuit de paleistuin van paleis Noordeinde. Bij de landing nabij Zevenhuizen werd de ballon door woedende boeren kapot geprikt.

(Ballonnen zijn nog altijd niet geliefd bij boeren. Toen John Tolsma in 1994 een ballonvaart maakte en de piloot bij Hardenberg keek of hij op een pas ingezaaid maisveld kon landen, kwam er ook een boer met een hooivork dreigen op de ballonvaarders af).

Vanuit de paleistuin in Den Haag wordt een ballon opgelaten

De eerste ballonvaart in Nederland door een Nederlander vond plaats op 29 september 1804 door de Haarlemse fabrikant en instrumentmaker Abraham Hopman. Zijn aanvankelijke mislukte poging leverde hem de bijnaam Abraham Fopman op.

In 1870 kwam, per ongeluk, de eerste ballonpostvlucht aan in Nederland, Bij het plaatsje Castelré landde de Franse ballon Archimède met post uit het tijdens de Frans-Duitse oorlog omsingelde Parijs. Dit feit wordt herdacht met

een monument in Castelré en een gevelsteen in het stadhuis van Baarle-Nassau.

Dankzij nieuwe technieken en verbeterd materiaal lukte het om op 11 augustus 1978 de eerste vlucht over de Atlantische Oceaan te maken. In zes dagen werd de oversteek naar Amerika gemaakt. Gedurende deze vlucht werd een afstand van ongeveer 5000 km afgelegd.

Hete lucht

In de tegenwoordige ballonvaarten wordt geen gebruik meer gemaakt van gas maar van hete lucht. De lucht wordt door een brander verhit tot een temperatuur van ongeveer 100 graden. De ballon is van boven meestal bolvormig en heeft een trechtervormige opening aan de onderkant. Er bestaan echter ook special-shapes, die een afwijkende vorm hebben. Het omhulsel wordt voor de start op de grond uitgespreid, met de mand op zijn kant. Met een grote ventilator blaast men koude lucht naar binnen, waardoor het omhulsel bol gaat staan. Daarna ontsteekt men de gasbranders die de lucht in de ballon verhitten, zodat hij omhoog komt, de mand rechtop trekt en met de inmiddels

ingestapte passagiers het luchtruim kiest.

In 2004 waren er in Nederland ongeveer 9000 ballonvaarten. Voor het gebruik van ballonnen geldt een aantal voorschriften zoals de vaarhoogten, het vermijden van gevoelige gebieden en de manier van landen en bergingen van de ballon. Aan de mand van een heteluchtballon hangen tegenwoordig geen zandzakken meer. Om te stijgen verhit de ballonvaarder de lucht in de ballon. Doet hij de gasbranders uit, dan koelt de lucht langzaam af, zodat de ballon weer daalt. Eventueel kan de daling versneld worden door een ventiel bovenin te openen, zodat de warme lucht ontsnapt.

Omdat de meeste ballonvaartbedrijven vaarten van ongeveer een uur uitvoeren, nemen de ballonvaarders meestal een gasvoorraad voor de branders mee voor zo'n anderhalf à twee uur.

Hoogterecord

Een ballon kan een veel grotere hoogte bereiken dan enig ander luchtvaartuig.

Gasballon

De hoogste bemande vlucht met een gasballon werd op 24 oktober 2014 uitgevoerd door Alan Eustace die een hoogte van 41,42 km bereikte. Op die hoogte sprong hij vanuit de capsule onder de ballon naar beneden en verbeterde daarmee een ander record, namelijk voor de hoogste parachutesprong ooit.

De vaart

Wat is er nu zo mooi aan een vaart met een heteluchtballon? Een ballon drijft met de wind mee waardoor het aan boord dan ook windstil is. De passagiers kunnen in de mand de krant lezen of de kaart uitvouwen zonder last te hebben van de wind. Bij een eenvoudige ballonvaart met een heteluchtballon, waarbij geen spectaculaire hoogtes worden bereikt, is het nauwelijks nodig warme kleren aan te trekken. De landing is vaak onvoorspelbaar omdat de mand door de wind vaak omvalt.

Evenementen

In Nederland worden verschillende ballonevenementen gehouden, zoals de Friese Ballonfeesten in Joure, Ballonfiësta Barneveld in Barneveld, Twente Ballooning in Oldenzaal, Breda Ballon Fiësta in Breda, Eindhoven Ballooning in Eindhoven het Ballonnenfestival in Hardenberg in Hof van Twente de Höfteballooning en De Brabantse Ballonfeesten.

Gerrit van der Molen

Lit.: diverse artikelen in Wikipedia

POSTZEGELVEILING 'LEOPARDI'

Praxinus 176
7440 AD NIJVERDAL
Kantooradres:
Rijssensestraat 203B
7441 AD NIJVERDAL
TELEFOON 0548-655855
E-MAIL: info@leopardi.nl

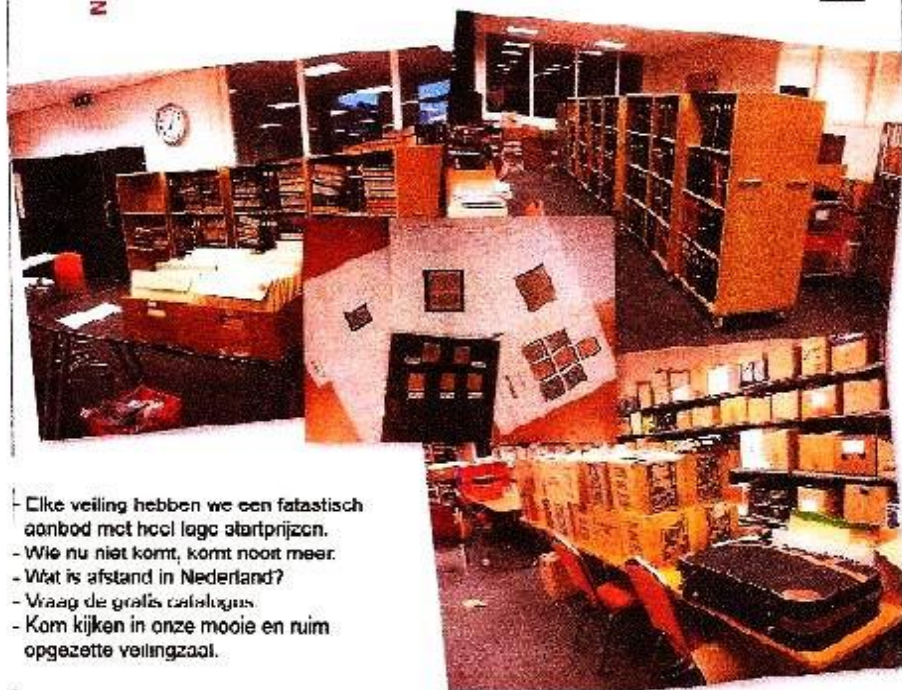
Elke twee maanden een grote veiling
in onze EIGEN VEILINGZAAL
Rijssensestraat 203B te Nijverdal

Nu ook op internet: www.leopardi.nl

- **KIJKDAGEN:** Mixvrijdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 18.00 uur.
Zaterdag van 08.30 tot 12.30 uur.
- **VEILING:** Zaterdag van 11.00 tot 12.30 de z.g. "kleine kavels"
en vanaf 13.30 uur de verzamelingen, partijen en dozen.
- Vraag de **GRATIS CATALOGUS!**

Tevens renteloze voorschotten op grotere collecties.

W.V. Leopardi, filatelistisch makelaar en beëdigd taxateur.

- Elke veiling hebben we een fatastisch aanbod met heel lage startprijzen.
- Wie nu niet komt, komt nooit meer.
- Wat is afstand in Nederland?
- Vraag de gratis catalogus.
- Kom kijken in onze mooie en ruim opgezette veilingzaal.

PARTNER IN
THE GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

POSTZEGELS, MUNTEN EN PRENTBRIEFKAARTEN

VEILING 244

2-4 APRIL 2020

INCL. POSTGESCHIEDENIS WO2

De collectie Kees Adema

PREVIEW: VOORJAARSVEILING

Nieuw ontdekte
plaat II
9^e bekende ex.

P.O. Box 601

Postfris

Oostenrijkse Successieoorlog 1740-1748

AHOL op gedisinfecteerde brief 1745

ARM. DE FLANDRE op brief 1746

CORINPHILA VEILINGEN BV

AMSTERVEEN · NEDERLAND

TEL. +31 20 6249740

INFO@CORINPHILA.NL

WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUKTIONEN AG

ZÜRICH · ZWITSERLAND

WWW.CORINPHILA.CH

Hoofdsponsor

VRAAG ONZE CATALOGUS AAN!

Bel of e-mail ons voor het aanvragen van de
gedrukte catalogus of vraag deze aan via de website.

Indien u zich inschrijft op de nieuwsbrief houden wij u per
e-mail op de hoogte wanneer de **online catalogus** met altijd meer
dan 10.000 hoogwaardige kwaliteit afbeeldingen online staat.

De voorjaarsveilingcatalogus verschijnt medio februari.

WWW.CORINPHILA.NL